

JUSTITISMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. maj 2010
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2010-792-1281
Dok.: LOJ42583

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 872 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. april 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 872 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen omdelt på REU alm. del - bilag 421.”

Svar:

1. I den henvendelse, der omtales i spørgsmålet, er der redegjort nærmere for en konkret sag om forældremyndighed, børnenes bopæl og samvær. Det anføres bl.a. i henvendelsen, at børnenes far fik den fulde forældremyndighed efter den dagældende lov om forældremyndighed og samvær, og at børnenes mor efter forældreansvarslovens ikrafttræden på ny har søgt om del i forældremyndigheden samt om ændring af børnenes bopæl. Endvidere anføres det, at børnene har været til samtale i forbindelse med sagens behandling. Endelig anføres det, at moren har søgt om udvidelse af børnenes samvær med hende, og at der på nuværende tidspunkt vese- rer en sag herom ved statsforvaltningen.

Justitsministeriet finder det rigtigst ikke at kommentere den konkrete sag nærmere.

2. I anledning af henvendelsen kan det generelt oplyses, at det er et grundlæggende princip i forældreansvarsloven, at alle afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, jf. § 4. Afgørelser om forældremyndighed, barnets bopæl og/eller samvær skal således altid træffes ud fra en konkret vurdering af, hvad der i den pågældende situation findes at være bedst for det enkelte barn, herunder barnets behov for ro og stabilitet. Det indebærer bl.a., at der i alle forhold vedrørende barnet skal tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter barnets alder og modenhed, jf. § 5. Barnet skal derfor inddrages i sager om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, jf. § 34, stk. 1, 1. pkt. Forpligtelsen til at inddrage barnet direkte i sagen gælder dog ikke, hvis det må antages at være til skade for barnet, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder, jf. § 34, stk. 2.

Af bemærkningerne til forslaget til forældreansvarsloven (Folketingstidende 2006-07, Tillæg A, s. 4407 ff.) fremgår det, at inddragelsen af barnet skal sikre, at barnet får mulighed for at komme til orde vedrørende forhold, der berører dets liv. Reglerne om inddragelse af børn varetager således hensynet til barnets retssikkerhed, hvilket er et vigtigt element

ved behandlingen af sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. Statsforvaltningen skal derfor på et så tidligt tidspunkt som muligt under sagen inddrage barnet, så dets perspektiv kan blive belyst.

Belysningen af det enkelte barns perspektiv kan ske på flere forskellige måder afhængig af den konkrete sag. I nogle tilfælde kan forældrenes egne oplysninger om barnet belyse barnets perspektiv tilstrækkeligt og dermed lægges til grund for afgørelsen. I andre tilfælde må statsforvaltningen indhente oplysninger fra kommuner, skoler, institutioner og lignende. Statsforvaltningen vil dog ofte foretage en selvstændig belysning af barnets perspektiv ved en børnesagkyndig undersøgelse, et undersøgelsessamvær eller ved en samtale med barnet. I disse tilfælde er det vigtigt, at inddragelsen af barnet sker på den mest skånsomme måde for barnet og under medvirken af børnesagkyndige. Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget til forældreansvarsloven (Folketingstidende 2006-07, Tillæg A, s. 4407 ff.) og som nærmere beskrevet i Familiestyrelsens vejledning nr. 9860 af 6. september 2007 om samvær, må barnet ikke blive – eller føle sig – ansvarlig for myndighedernes afgørelser.

3. Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at et andet grundlæggende princip i forældreansvarsloven er, at et barn har ret til to forældre. Det indebærer, at forældrene skal tage ansvar for barnet, dels ved at drage omsorg for barnet, jf. § 2, dels ved at samarbejde om væsentlige beslutninger omkring barnet. Dette grundlæggende princip fastslås ved, at det er lovens klare udgangspunkt, at forældrene har fælles forældremyndighed. Domstolene kan derfor kun ophæve fælles forældremyndighed eller undlade at etablere fælles forældremyndighed, hvis der er tungtvejende grunde til det. Fælles forældremyndighed kræver således ikke enighed om samtlige spørgsmål vedrørende barnet. Det centrale er, om forældrene kan håndtere deres eventuelle uenigheder i forhold til barnet og samarbejde på trods af disse.

Der vil være tilfælde, hvor der er så svære og uovervindelige samarbejdsvanskeligheder af varig karakter mellem forældrene, at det positive for barnet i, at der dømmes til fælles forældremyndighed, overskygges af forældrenes alvorlige konflikter. Derudover kan der være tilfælde, hvor den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, heller ikke er egnet til at få del i den.

Hvis forældrene har eller får fælles forældremyndighed, kan retten bestemme, hos hvem af forældrene barnet skal bo, herunder ændre en aftale

eller afgørelse om barnets bopæl, jf. forældreansvarslovens § 17. Afgørelsen træffes ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag, og hvad der er bedst for det enkelte barn. Der kan bl.a. lægges vægt på, hvordan barnet vil reagere ved eventuelt at skulle skifte institution, skole mv. som følge af en flytning, og hvem af forældrene der fremover må anses for bedst egnet til at samarbejde omkring barnet i det daglige og sikre barnets kontakt til den anden forælder.

4. En anmodning om afgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær indgives til statsforvaltningen, jf. forældreansvarslovens § 31, stk. 1.

Statsforvaltningen kan afvise at behandle en ansøgning om ændring af samvær, hvis forholdene ikke har ændret sig væsentligt, jf. forældreansvarslovens § 39. Som i øvrigt efter forældreansvarsloven skal også en afgørelse om afvisning af at behandle en anmodning om ændring af samvær træffes efter, hvad der er bedst for barnet, jf. § 4. Det betyder bl.a., at statsforvaltningen ikke kan afvise at behandle en anmodning om ændring af samvær, hvis barnets alder eller udviklingstrin taler for, at der skal foretages en fornyet vurdering af samværet.

Når statsforvaltningen modtager en ansøgning om ændring af forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær eller om fastsættelse af samvær, skal statsforvaltningen normalt indkalde forældrene til et møde i statsforvaltningen, jf. forældreansvarslovens § 31, stk. 2. Mødet kan afholdes og vil ofte blive afholdt som et tværfagligt møde, hvor både en juridisk sagsbehandler og en børnesagkyndig deltager. Formålet med mødet er at finde frem til de løsninger vedrørende barnets fremtid, der er bedst for barnet. Statsforvaltningen kan undlade at indkalde til et møde, hvis det er unødvendigt eller u hensigtsmæssigt, jf. forældreansvarslovens § 31, stk. 3. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der kort forinden har været gennemført forgæves forligsbestræbelser.

Statsforvaltningen skal i øvrigt tilbyde forældre og børn børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling ved uenighed om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær. Statsforvaltningen kan også i andre tilfælde tilbyde børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling, hvis der er et særligt behov for det, jf. forældreansvarslovens § 32.

Statsforvaltningen kan afslutte en sag om forældremyndighed eller om barnets bopæl, hvis der ikke er opnået enighed herom. Herefter indbrin-

ges sagen for retten, hvis en af parterne anmoder herom inden 4 uger efter, at det er meddelt den pågældende, at sagen er afsluttet.